

- Réka Aarnos
- 12.8.2022
- Vantaan aikuisopisto
- reka.aarnos@helsinki.fi

Hitaasti etenevien suomenoppijoiden digitaitojen kehittäminen

Digitaaliset perustaidot

- Terminologian tuntemus
- Mobiililaitteen hallinta
- Tietokoneen hallinta
- Tunnusten hallinta
- Symbolien hallinta
- Tekstinkäsittely
- Tiedostojen hallinta
- Sähköposti ja pikaviestimien käyttö
- Kotisivujen toimintojen tuntemus (nuolet, skrollaaminen, hipaisu jne.)
- Tiedonhakutaidot
- Itsenäinen opiskelu
- Tietoturva ja netiketti
- [PerusSetti-hankkeessa kehitetty aikuisten perusopetuksen digioppimisen maisema](#)

Käyttäjätunnukset ja kirjautuminen

- Kirjautumista täytyy harjoitella
- Riittävä harjoitus ja toistojen määrä
- Lainalaite ratkaisee tämän ongelman
- Office / Google – kirjautumisen mahdollisuudet eri ohjelmissa
- Tunnistautumisen kokonaisuuden ymmärtäminen
- Tekniset edellytykset ja yhteistyö IT-osaston kanssa (kirjautuminen ei nollaudu liian nopeasti, kuinka usein tunnukset pitää vaihtaa jne.)
- Kolme kirjainta isoilla, neljä numeroa, kolme samaa kirjainta pienenä
KTL3323ktl

Lainalaitteet

- ▶ Jos ei ole lainattavia koneita käyttökertojen väliin jää liian pitkä aika
- ▶ Koneet ovat erilaisia keskenään, ei tule tarpeeksi toistoa ja on vaikeaa tuottaa oppimateriaalia
- ▶ Tietokoneella pitää olla usein, että osaa – vertaus ajotaitoon
- ▶ Huonot puolet – esim. opiskelija vaihtaa koneen kielen kokonaan arabiaksi – sähköpostiosoitteen kirjoittaminen tai Formsin käyttö hankaloituu
- ▶ Joitakin opiskelijoita pelottaa, että he hukkaavat tai rikkovat laitteen

Tietotekniikka on suomen kielen oppimista

- Vaikeat käsitteet – terminologian opetteluun tarpeeksi aikaa ja toistoja,
- [WordWall-pelejä](#)
- [Kotisuomessa.fi – Perustaidot – Tietokone](#)
- [Osaan! – Media- ja digitaidot](#)
- Tekstin kopiointi GoogleDocsiin (myös luettelot, taulukot, tyylit jne.)
- Sähköpostitehtävät
- Reagoi emojiilla
- Tiedonhakutehtävät
- Tiedon hakemiseen tarvitaan kielitaitoa, esim. tietoa sanojen eri muodoista
- Tiedonhaun tekniikat (esim. Googlen kuva- tai karttahaaku, Wikipedian erikieliset sivuversiot yms.) täytyy myös opettaa ja opetella
- Opiskelijan elämää lähellä olevat relevantit tehtävät – reittiopas, asunnon haku, Google Earth, kartat, osoitteet, hinnat, reseptit, sääsovellus, itsenäinen opiskelu

Erilliset tietotekniikka-kurssit

- Aipen OPSin perusteet eri oppiaineissa ovat vaativia tämänhetkisen opiskelija-aineksen taitoihin nähden
- Oppitunneilla ei ole aikaa teknisen osaamisen parantamiseen tai harjoitteluun
- Erilliset kurssit keventävät muiden aineiden opettajien taakkaa
- Erillisten tietotekniikkakurssien olemassaolo ei tarkoita sitä, ettei käytettäisi digitaalisia välineitä tai aineistoja muilla tunneilla
- Päinvastoin, erilliset kurssit mahdollistavat digimateriaalien monipuolisen käytön
- [PerusSetti-hankkeessa tuotettuja tietotekniikan OPS-sisältöjä](#)
- [Lukutaitovaiheen kurssimateriaali](#)
- [Alkuvaiheen kurssimateriaali](#)

Kirjoitustaito ja näppäintaidot

- Iso i ja pieni i
- Iso ja pieni k
- Välilyönnin paikka ja tärkeys
- Isot ja pienet kirjaimet
- Väli- ja lopetusmerkit
- Erikoismerkit
- Rivinvaihto
- Tekstin osat – otsikko, lause, kappale, teksti
- [Osaan! – H5P-tehtävät](#)
- [10 fast fingers – suomi](#)
- [Kotisuomessa.fi – Kirjaimet](#)
- [Osaan suomea – Hiirikäden nopeus](#)
- [WordWall-tehtävät](#)

Opiskelutaidot

- ▶ Omassa tahdissa eteneminen
- ▶ Itsenäinen työskentely
- ▶ Itsevarmuus
- ▶ Oman arvontunto, luottamus
- ▶ Kääntäjän oikea käytötapa
- ▶ Kokeileminen
- ▶ Ratkaisujen etsiminen
- ▶ Innostuminen – tekemällä oppii – pelit ja kilpailut, ongelmaratkaisutehtävät motivoivat ihmisiä aina, se on lajityypillistä
- ▶ Motoriset taidot – hiiren käyttö
- ▶ Itseopiskelumateriaalien löytäminen – koneelle toisto ei ole ongelma
- ▶ Yllättävien tilanteiden sietokyky, epävarmuuden sietokyky
- ▶ Edelliseen askeleeseen palaaminen

Opettajan taidot

- Kärsivällisyys, kaaoksen sietokyky
- Eriyttäminen
- Eritähtisyys
- Yhteisopettajuus – apukädet ovat todellakin tarpeen, omakielinen avustaja kullanarvoinen
- Havainnointi – tietokoneella työskentely kertoo opiskelijasta paljon
- Jokainen opettaja opettaa digitaitoja
- Toistojen sietokyky – tekoäly apuna
- Vierihoido
- Selkokielliset ohjeet
- Terminologian opettamiseen ja oppeteluun tarpeeksi aikaa
- Kaksoisklikkaus äänimuistiin
- Mallivideot, ohjevideot
- Joidenkin tehtävien korjaamiseen menee enemmän aikaa, mutta toisiin vähemmän
- Kehu
- Saavutettavuusosaaminen (kuvamateriaalit, linkit, selkokiellisyys)
- Verkostoituminen – esim. Facebookin ammattiryhmät [ChromeBook opetuksessa](#) ja [Tieto- ja viestintäteknikka opetuksessa](#)
- Itsensä kehittäminen esim. seuraamalla blogeja: [Matleena Laakso](#), [Teacher Training Videos](#), [PerusSetin Aarrearkku](#), [TeacherFYI](#)

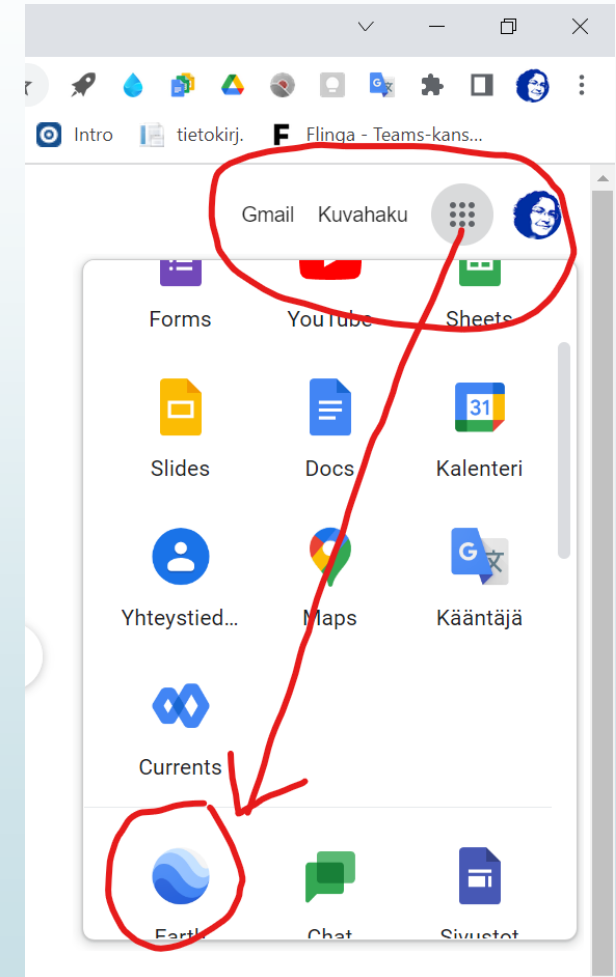

Valmiit materiaalit

- ▶ [Ville](#)
- ▶ [Osaan suomea](#)
- ▶ [Osaan!](#)
- ▶ [Kotisuomessa](#)
- ▶ [Puhutaan!](#)
- ▶ [Oppi & Ilo](#) – valikoiden
– tutustu peliin, ennen
kuin annat sen
tehtäväksi aikuisille!
- ▶ [Ekapeli](#) (Play-kaupasta
myös CB:lle)
- ▶ [WordWall – Réka
Aarnoksen pelit](#)
- ▶ [Arkimatikkaa](#)
- ▶ [FinnLecturan
digimateriaalit](#)
- ▶ [PerusSetti](#)
- ▶ [S-pankin demo](#)

Google Earth

- Google Earth löytyy Googlen sovellusvalikoimasta
- Milloin ja millä tunnilla tahansa tulee puhetta jostakin paikasta, maasta tai kaupungista, ottakaa Google Earth esiin ja käykää siellä katsomassa paikkoja.
- Oivaltakaa yhdessä, mitä kartan eri värit tarkoittavat, miten voi lintuperspektiivin näkymästä päätellä maanpinnan muotoja ja sääolosuhteita taikka veden syvyyttä.
- Matematiikan tai maantiedon tunnilla voitte mitata myös etäisyyksiä tai pinta-aloja.
- Ideana on herättää opiskelijoiden mielenkiintoa ja pyrkiä siihen, että opiskelijat alkaisivat itsekin itsenäisesti tutkimaan Google Earthin erilaisia näkymiä.

Jamboard

- ▶ Jamboard on myös Googlen sovellus, joka löytyy sovellusvalikoimasta.
- ▶ Jamboard on jaettava valkotaulu, jolle voit etukäteen tehdä erilaisia pelilautoja ja jakaa ne opiskelijoille, myös luokassa.
- ▶ [Kertotaulupeli](#) sekä [virtuaalinoppa](#)
- ▶ Lisää Jamboard-ideoita YouTubeen [Teacher FYI](#) -kanavalta

Jamboard

Screen Shader, Mercury Reader ja Read Aloud -laajennukset

- ▶ Tietokoneen käyttöön tottumattomat opiskelijat usein valittavat siitä, että näyttö on liian kirkas ja koneella ollessa tulee päänsärkyä tai pahaa oloa.
- ▶ Ottakaa käyttöön Googlen **Screen Shader**
- ▶ Työväline on melko sama, kuin erityisopetuksessakin käytetyt lukikalvot, eli tekstin ja taustan välinen kontrasti muuttuu pienemmäksi.
- ▶ **Mercury Reader** siivoaa kaikki ylimääräiset kuvat ja mainokset esim. lehtiartikkeleiden ympäriltä ja helpottaa näin lukemista.
- ▶ **Read Aloud** -laajennus lukee nimensä mukaisesti ääneen nettisivulla olevan sisällön.
- ▶ **Laajennukset** löytyvät mm. [Chrome Web Storen](#) Laajennushaun kautta tai palapeli-ikonin kautta.
- ▶ Käyttöön otettujen laajennusten ikonit voidaan kiinnittää selaimen osoitekentän viereen.

Google Mote - äänipalaute

- ▶ Google Driveen voi lisätä äänipalautelaajennuksen, jonka avulla opiskelijoiden laatimiin tiedostoihin on helppo lisätä nopeita äänipalautteita.
- ▶ **Mote** saattaa olla maksullinen – tarkistakaa tämä IT:n kanssa!
- ▶ Käyttöönoton jälkeen Moten ikoni näkyy Driven ”Lisää kommentti” –kohdan oikealla puolella.

ClassroomScreen

- ▶ [ClassroomScreen](#) on verkkosivu, minne voi luoda digitaalisen taulun. Idea on, että opettaja luo taulun, ottaa esiin haluamansa työkalut ja jakaa taulun kaikkien näkyville. Kirjautumista ei tarvita ja uuden taulun luo nopeasti aina, kun sille tulee tarvetta.
- ▶ Palveluun voi halutessaan kirjautua, mikä mahdollistaa omien asetusten (mm. kielivalinta) ja kolmen nimilistan tallentamisen. Myös äänestykset ovat kirjautumisen takana ja ne siis tarkoittavat, että oppijat käyvät antamassa äänensä opettajan näytöllä, esimerkiksi luokan edessä olevalla aktiivitaululla. Maksullisella versiolla (30 €/vuosi) voi äänestää myös etänä, tallentaa 50 nimilistaa ja myös itse tauluja, joita voi koota kokoelmiksi.

Lue ääneen opettajalle

- Google-ympäristössä ei ole vielä aivan helppo, mutta harjoituksella on opittavissa.
- Selainpohjaiset sanelusovellukset (esim. [Vocaroo.com](https://www.vocaroo.com) tai [Online Voice Recorder](https://www.onlinevoicerecorder.com))
- Tee äänitys, lataa (download) >> tiedosto löytyy tiedostokansiosta tai jaa äänityksen linkki.
- Ladattu tiedosto täytyy erikseen tuoda GoogleDriveen, sieltä tiedoston voi liittää Google Slideen tai palauttaa sellaisenaan Classroomiin.
- Opettajana käyttäisin itse Googlen **Screencastify**-laajennuksen, mutta sen käyttö on opiskelijoille ehkä turhan monimutkainen. Tässä voit katsoa, [miten Screencastify toimii ChromeBookilla](#).
- Screencastifylla voit tehdä itse kuvakaappausvideoita opetuskäyttöön.

Google Keep

- ▶ Google Keep löytyy Googlen sovellusvalikosta
- ▶ Keepillä voi tehdä digitaalisia tarralappuja
- ▶ Opiskelijoita voidaan ohjata kirjaamaan esim. kotitehtäviään Google Keepiin. Näin kone tulee varmuudella avatuksi myös kotona ja digitaidot kehittyvät.

